

LAPACZKA (15) *sb f*

Oba a jasne.

sg A łapaczkę (1). ♦ pl N łapaczki (5). ♦ G łapaczek (4). ♦ D łapaczkań (2). ♦ I łapaczkami (3).

Sł stp brak, Sł stp nazw os, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Pułapka; tu przén: podstęp, oszustwo, uwodzenie; captio (dialectica a. in verbis) Cn, Modrz, JanStat; aucupium, captiuncula, decipula fraudis, praestigiae et captiones in oratione, laques iudiciorum a. legum a. verborum, tendicula Cn (15): RejPos 225; CzechRozm 62; CzechEp 77; Nuż iákie trudności bywáią/ o zbiegłe poddáne/ iedni lię ich niełufznie vpomináią/ á drudzy niełufznie poddáne cudze dźierzą/ y iáko ich nie máią/ áni mieli przýsięgáią. Bárzo wiele w tym łápáczek ieft. GórnRozm G4v; SarnStat 752.

łapaczka około czego (3): LApáczki około óswiadczenia pámiętnych [protestationes Memorialium seu captiosae JanStat 502] niech nápotym żadnéy mocy nie máią/ które zwykły bywác przed vczynieniem Dekrétu: ále tylko zá Dekrét głównéy rzeczy vczyniony niech pámiętné będzie. SarnStat 804 [idem 818], 797, 818.

łapaczka przeciwko czemu (1): Day fwaru pokóy/y piśmu któręgo nierozumiéłz/ y w którym fáłszu y łápáczek przeciwko prawdzie łzukałz OrzQuin Aa2v.

Wyrażenie: »filozofska łapaczka« = sofizmat, pozorne rozumowanie [szyk 2 : 1] (3): Ale gmátwáninie/ miełzáninie y Filozowłkim łápáczkam/ nie gotowem k woli/ od prawdy iáko łóńce iáłney/ przy ktorey z łálki Bożey łtoię/ odstąpić CzechEp 139, 2, 110.

Szeregi: »fraszki a łapaczki« (1): Są ci ktorzi fráłzkámi á niepotrzebnemi łápáczkámi [in nugis illis et argutiis inutilibus] wiele czáfu łtrawili/ Więć lię też łpieráią/ chcąc áby ták młodź vczono ModrzBaz 134v.

»omamienia i łapaczki« (1): Lecż to omamienia y łápáczki [praestigiae sunt istae et captiones]/ á nie przyczyny/dla ktorychby tákim ludziom Vrzędý dáwác trzebá. ModrzBaz 43.

»wywrot i łapaczki« (1): Albo czyli iuż dla tego nie godzi lię potym nikomu/ tákże też mowić/ prawdę/ łzczerze bez wywrotu y łápáczek łzátáńłkich/ mowiącemu CzechEp 121.

Synonim: samolówka.